

TRGOVAČKI SUD, Marseille

Presuda od 8.VI 1971.

Cie d'assurances protectrice,
Riunione di Sicula i drugi
c/a zapovjednik broda "Silvia
Scotti", brodarsko poduzeće
Aldo Scotti, Sté Somatrans i
syndicat de manutention du
port de Marseille

Prijevoz stvari morem - Brodarova i slagačeva odgovornost - Slagač za štetu na teretu odgovara samo onome s kim je sklopio ugovor - Primaocu tereta koji sa slagačem nije sklopio ugovor, odgovara slagač samo onda ako je brodar koji je predao teret skladištaru ovlašten sa skladištarom sklopiti ugovor u ime primaoca i o tome skladištara obavijestio - Ova obavijest može biti data u bilo kojoj formi, ali mora biti dokazana - Ne može se dokazivati pretpostavkom - Okolnost da je slagač svoje troškove fakturirao primaocu nije dokaz da ga je brodar obavijestio da sklapa ugovor u ime primaoca - Klauzula teretnice kojom brodar otklanja svoju odgovornost nakon iskrcaja tereta iz broda, sadrži u sebi i ovlaštenje da brodar sklopi ugovor sa slagačem u ime primaoca - Valjana je klauzula kojom brodar otklanja svoju odgovornost za teret nakon njegovog iskrcaja iz broda - Unatoč postojanju ove klauzule brodar će biti odgovoran za štetu na teretu koja nastane kod skladištara ako ne dokaže da je skladištara obavijestio da sklapa ugovor u ime primaoca

Brodar je prevezao teret uvrećane riže. Na određitu je rižu brodar predao slagaču s tim da ju ovaj preda primaocu. Prije nego li je primalac preuzeo robu, vještaci su utvrdili da određena količina riže manjka. Osiguratelj je primaocu nadoknadio štetu, pa tuži brodara i slagača da mu nadoknade isplaćenu osigurninu.

Tuženici se protive tužbenom zahtjevu.

Brodar navodi da je teretnica sadržavala klauzulu na temelju koje njegova odgovornost za teret prestaje kad ga iskrca iz broda. Budući da je manjak nastao kod skladištara, brodar za taj manjak ne odgovara.

Slagač - skladištar podiže prigovor pomanjkanja pasivne legitimacije. Kaže, naime, da je on sklopio ugovor o iskrcaju i uskladištenju s brodarom, pa prema tome, a na temelju francuskog pozitivnog prava, brodaru jedino i odgovara.

Sud je prema skladištaru tužbu odbio, a brodaru obvezao u smislu tužbenog zahtjeva iz slijedećih bitnih razloga:

Na temelju francuskih pozitivnih propisa slugač odgovara isključivo onome koji je s njim zaključio ugovor. U odnos s trećom osobom slugač stupa kad se ostvare dvije pretpostavke: a) Odnosna osoba mora dati ovlaštenje onome tko sa slugačem sklapa ugovor (redovito brodar) da u njeno ime zaključi posao; b) O ovoj činjenici slugač mora biti obaviješten. U konkretnom slučaju sud je došao do zaključka da se ispunio samo prvi od navedenih uvjeta. Sud naime smatra da je brodarovo ovlaštenje za sklapanje ugovora u ime primaoca sadržano u klauzuli teretnice na temelju koje brodarova odgovornost za teret prestaje časom njegovog iskrcaja iz broda.

Zainteresirane stranke su tvrdile da se i drugi uvjet ispunio. To zaključuju iz, inače nesporne, okolnosti da je skladištar svoje troškove fakturirao primaocu. Iz toga brodar kaže da proizlazi da je skladištar pristao da primaoca primi kao suugovarača. Sud ovo stajalište nije prihvatio. Smatra da sama činjenica fakturiranja nije dovoljan dokaz da je brodar obavijestio skladištara da sklapa ugovor u primaovo ime. Ovakvo fakturiranje je uobičajeno u luci Marseille gdje je teret bio iskrčan. Prema stajalištu suda činjenica da je slugač bio obaviješten da brodar sklapa ugovor u ime primaoca mora biti dokazana sigurnim dokazalima, a nikakva pretpostavka, bila kako da je jaka, nije dovoljna. Samo obavještenje može biti učinjeno u bilo kojoj formi.

Iz ovog stajališta suda logički proizlazi da je za štetu odgovoran brodar. Premda je brodar na temelju klauzule teretnice bio ovlašten otkloniti svoju odgovornost za teret nakon njegovog iskrcaja iz broda, on je unatoč tome bio dužan tako postupati da primaocu omogući ostvarenje prava prema slugaču kojemu je teret predan na čuvanje. To je brodar mogao učiniti jedino tako da skladištara obavijesti da ugovor sklapa u primaovo ime. Budući da to nije učinio, brodar je dužan primaocu nadoknaditi štetu.

(DMF 1971, str.671)

B.J.

Bilješka.- Gornju presudu objavljujemo iz razloga što i za naše zainteresirane faktore može biti praktički veoma interesantna s obzirom na okolnost da se u njoj tretira problem koji se pojavio u vezi s novim francuskim pomorskim zakonodavstvom. Barem što se našega prava tiče, nemogućnost primaova da zahtijeva naknadu štete od slugača može se veoma lako otkloniti cesionom ispravom koju bi brodar dao primaocu a kojom bi na njega prenio ona prava koja on ima prema skladištaru. Ta cesija ne bi bila zapreka da primalac jednom tužbom ne obuhvati

brodara i slagača. Slagač bi bio tužen za ono što je odgovoran brodaru. Sud se nije bavio pitanjem da li je slagač dužan pristati da radi u ime treće osobe. Ovaj problem u francuskim pozitivnim propisima nije izričito riješen, pa će na njega morati odgovoriti sudska praksa.

B.J.

TALIJANSKI KASACIONI SUD

Presuda od 23.IV 1969.

Italsider i Soc. Cornigliano
c/a Soc. Isbrandtsen Lines

Prijevoz tereta morem - Odgovornost brodara na koju se primjenjuje Konvencija o teretnici od 1924. počinje zahvatom tereta brodskim sredstvima (početak ukrcaja) - Ograničenje odgovornosti brodara iz konvencije primjenjuje se i kada na strani brodara postoji gruba nepažnja

Stranke tužiteljice, naručitelji u vozarskom ugovoru, ustaju tužbom protiv tuženog brodara radi štete na stroju koji je trebalo prevesti iz New Yorka u Genovu, a koja je šteta nastala u toku ukrcavanja stroja na brod s obale. Tuženi brodar se opirao tužbenom zahtjevu niječući svoju odgovornost, a ukoliko bi ga smatrali odgovornim, istakao je prigovor ograničenja odgovornosti po jedinici tereta.

Prvostepeni sud u Genovi, presudom od 9.III - 29.IV 1964, udovoljio je tužbenom zahtjevu u cijelosti, a Apelacioni sud u Genovi, presudom od 23.IV - 25.V 1965, djelomice je udovoljio žalbi tuženoga i sveo utuženi zahtjev na 805 dolara na temelju ograničenja odgovornosti.

Tužiteljice su na to ustale revizijom protiv apelacione presude i to iz dva razloga. Tvrdile su naime s jedne strane da je do štete došlo prije početka prijevoza i da je stoga drugostepena presuda nepravilno primijenila čl.III, br.8, sl.e), čl.IV, br.5, i čl.VII Bruxelleske konvencije o teretnici od 1924, i s druge strane da je brodar bio u gruboj nepažnji ("colpa grave") i da se stoga ne može pozivati na ograničenje odgovornosti iz Konvencije od 1924. po jedinici tereta, jer da je to suprotno čl.III, br.1, i čl.IV, br.1 i 5 Konvencije od 1924.